ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΠΡΟΣ «ΤΟ ΒΗΜΑ»

ΤΖΟΑΝ ΜΠΑΕΖ: Μόνο ή Ἑλλάδα καί ή Ἀμερική ἔχουν σήμερα λαϊκό τραγούδι

Ἡ μεγάλη τραγουδίστρια τῆς διαμαρτυρίας καί τῆς εἰρήνης τραγουδᾶ, σέ δίσκο, στά ἑλληνικά, τόν «Ὅμηρο» σέ μουσική τοῦ Μίκη Θεοδωράκη καί στίχους τοῦ Ἰρλανδοῦ Μπρένταν Μπήαν.

Τοῦ
ΓΙΑΝΝΗ ΦΛΕΣΣΑ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Φεβρουάριος.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, ἀπομεσήμερο στίς 7... Παγωνιά καί μιά ἀσυνήθιστη κίνηση στά τεράστια στούντιο τῆς C.B.S. Ἡ πολυεθνική καί πολυκέφαλη εταιρία φιλοξενεῖ σήμερα τρία σπουδαῖα ὀνόματα: Τήν Τζόαν Μπαέζ πού μπῆκε στούς ἠχητικούς θαλάμους νά προβάλει τό ἔργο τοῦ Μίκη Θεοδωράκη «Ἕνας Ὅμηρος».

Ὁ τρίτος τῆς παρέας, ὁ Ἰρλανδός ποιητής καί συγγραφέας Μπρένταν Μπήαν, λείπει. Τόν βρῆκαν πεσμένο πρίν χρόνια σέ μιά γωνιά μέ σπασμένο συκώτι ἀπ' τό οὐίσκυ... Ἄν ζοῦσε θά ἐπικροτοῦσε αὐτή τήν ὥρα. Ἴσως τά πλούσια στούντιος νά τόν θύμωναν λίγο, ὅμως ὁ «Ὅμηρός» του στή μουσική τοῦ Μίκη Θεοδωράκη, ταξίδεψε πολλές φορές ὅλο τόν κόσμο.

Ἡ Τζόαν Μπαέζ, ἡ τραγουδίστρια τῆς διαμαρτυρίας καί τῆς εἰρήνης, μέ τό ἀλάθητο ἔνστικτό της, θά πάρει τό ἔργο στή φωνή της, θά τό σεργιανίσει στούς πολυδαίδαλους διάδρομους τῆς ἑρμηνευτικῆς της μαγείας, καί θά ξαναδώσει τό σκληρό Ἰρλανδέζικο στίχο, στήν ματωμένη καί ἀναστάσιμη μουσική τοῦ μεγάλου Ἕλληνα συνθέτη, σ' ἕνα κοινό πού ἔμαθε πιά νά κουβεντιάζει γιά τήν ἐπανάσταση δίχως τά Μακαρθικά ἀπωθημένα τῆς περασμένης γενιᾶς. Ἡ Ἀμερική, πιστή στή διαπίστωση τοῦ Κλώντ - Λεβύ Στρώς πώς «ἡ πρωτοπορία εἶναι ἕνα φαινόμενο συμπληρωματικότητας τῆς ἄρχουσας τάξης», ἀνοίγει καί πάλι τό σακκούλι μέ τά δολλάρια ν' ἀγοράσει λίγη γνήσια, πανάκριβη Εὐρωπαϊκή παλληκαριά...

Ἡ μόνιμα περίπου χαμογελαστή καί λίγο θλιμμένη μορφή τῆς Τζόαν Μπαέζ, ἡ σιγουριά της μετά ἀπό δεκαπέντε χρόνια προσφορᾶς στή γενιά τοῦ Ὑδροχόου πού πλησιάζει, ἡ γλυκειά μητρική της θάλεγε κανείς βεβαιότητα γιά τό καλύτερο μέλλον, δίνουν στά περίφημα στούντιος μιά ἀτμόσφαιρα λυρικῆς ποιότητας πού σπάνια συναντάει κανείς. Εἶδα τήν Τζόαν Μπαέζ κι ἀφέθηκα μαζί της σέ μιά κουβέντα γιά ὅσα ἀγαπημένα σημάδεψαν τή ζωή της καί τή ζωή μας. Μέσα μας, μιά κοινή ἀποδοχή τοῦ ἴδιου ἐρωτήματος: θά φτάσει κάπου ἄραγε ὅλη αὐτή ἡ εἰκοσάχρονη ἀγωνία τοῦ ἐπαναστατικοῦ τραγουδιοῦ;

Ἡ ἀπάντηση δέ μπορεῖ παρά νά δοθεῖ μονάχα μέ νότες. Αὐτές τίς νότες πού τόσο εὔκολα καί μέ τέτοια ἁπλοχεριά, προσφέρει ἡ Τζόαν Μπαέζ μέσα ἀπ' τήν ἀτέλειωτα δημιουργική της ψυχή.

— Γιατί καταπιαστήκατε μέ τό ἑλληνικό τραγούδι;

ΜΠΑΕΖ: «Ὁ λόγος εἶναι, ὅτι θέλω νά ἔρθω πιό κοντά στό Εὐρωπαϊκό κοινό, στά πλαίσια τῆς Πολιτιστικῆς Εὐρωπαϊκῆς κίνησης πού τήν ἀρχή ἔκανα πρίν δύο χρόνια μέ τόν Ἰσπανικό δίσκο «Γκράθια ἀλά Βίδας». Ὕστερα, εἶναι ἡ ἀγάπη μου γιά τή μουσική τοῦ Μίκη Θεοδωράκη, πού μέ ἔσπρωξε νά γυρίσω αὐτό τόν δίσκο. Γι' αὐτό μέ βρίσκεις αὐτή τή στιγμή ἐδῶ, νά προσπαθῶ νά ἑρμηνεύσω τά τόσο ἀνθρώπινα αὐτά τραγούδια τοῦ Θεοδωράκη».

— Ποιά ἡ γνώμη σας γιά τόν Μίκη Θεοδωράκη;

ΜΠΑΕΖ: Ὁ Θεοδωράκης εἶναι πρῶτα ἀπ' ὅλα ἕνας Ἕλληνας, πού ζεῖ καί ἀγωνίζεται γιά τή χώρα του. Σ' αὐτήν ἀφιέρωσε τά πιό τρυφερά λόγια, τά πιό ἐνθουσιώδη τραγούδια του. Ὁ Θεοδωράκης εἶναι τό σύμβολο τοῦ ἐλεύθερου ἀνθρώπου, πού ἀγωνίζεται ἀκούραστα γιά τή λευτεριά καί τόν ἀληθινό οὐμανισμό. Αὐτός ο οὐμανισμός, δίνει ψυχή στή μουσική τοῦ Θεοδωράκη, δίνει δύναμη καί μεγαλεῖο».

— Ποιούς ἄλλους καλλιτέχνες ἐκτιμᾶτε στή χώρα μας.

ΜΠΑΕΖ: Πρῶτα ἀπ' ὅλα τήν Μελίνα Μερκούρη. Τήν θεωρῶ σάν μιά ἀπό τίς πιό δυναμικές γυναῖκες τῆς ἐποχῆς μας. Τούς ποιητές Ἐλύτη καί Ρίτσο, τόν σκηνοθέτη Μιχάλη Κακογιάννη, τήν Εἰρήνη Παπᾶ καί τούς συνθέτες Μάνο Χατζιδάκι καί Γιάννη Μαρκόπουλο. Πιστεύω ὅτι ἡ Ἑλλάδα βγάζει προσωπικότητες πού ξεπετάγονται κι ἐπιβάλλονται ἔξω ἀπο τά ὅρια τά Ἑλληνικά.

— Ποιά ἡ γνώμη σας γιά τήν Ἑλληνική λαϊκή μουσική;

ΜΠΑΕΖ: Πιστεύω, ὅτι τό ἑλληνικό λαϊκό τραγούδι ἔχει ὁρισμένα ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά, πού δέν τά συναντᾶς στά λαϊκά τραγούδια ἄλλης χώρας. Ἔχουν ὅλα τους ἀμεσότητα, μέ τίς πίκρες, τά βάσανα, ἀλλά καί τήν περηφάνεια τοῦ λαοῦ σας. Νομίζω ὅτι οἱ μόνες χώρες σήμερα πού ἔχουν λαϊκό τραγούδι, εἶναι ἡ Ἀμερική καί ἡ Ἑλλάδα.

Σήμερα οἱ νέοι τῆς Ἀμερικῆς εἶναι διαφορετικοί

Μύθος, πού ἔχει διατηρηθεῖ κατά τρόπο ἀξιοθαύμαστο, μέσα σ' ἕναν κόσμο, ὅπου οἱ μύθοι γεννιοῦνται καί πεθαίνουν μέ μιά νευρωτική βία, ἡ Τζόαν Μπαέζ εἶδε ὡστόσο, τό κοινό της νά ἀλλάζει καί ὄχι πρός τό καλύτερο.

Στή δεκαετία 1960 — 1970, ἦταν τό σύμβολο τῆς γενιᾶς: Τῆς γενναιόδωρης, παρορμητικῆς γενιᾶς τῆς Ἀμερικῆς τοῦ Τζόνσον. Οἱ νέοι τῆς γενιᾶς τοῦ «Δρ Σπόκ», ἐκεῖνοι πού δερνόντουσαν μέχρι αἵματος μέ τήν Ἀστυνομία μπροστά στά Πανεπιστήμιά τους, πού ἔκαναν πορεῖες πρός τόν Λευκό Οἶκο, μέ τά πρόσωπα πασαλειμμένα κόκκινη μπογιά γιά νά δείξουν τή φρίκη τοῦ πολέμου, ἔβρισκαν στά τραγούδια της τήν ἔκφραση τῆς διαμαρτυρίας τους.

Τά «παιδιά τῶν λουλουδιῶν», πού ἀποτραβιοῦνταν παράμερα, γιά νά ἀναθρέψουν κατσίκες, νά καλλιεργήσουν πατάτες καί νά σκεφθοῦν, ἔβρισκαν στόν δικό της τρόπο ζωῆς ἕνα πρότυπο, γιά τήν ἄρνηση τῆς κοινωνίας.

Τώρα, τά πράγματα εἶναι διαφορετικά. Γιά τήν ἀλλαγή αὐτή τῶν νέων τῆς Ἀμερικῆς μοῦ λέει ἡ Τζόαν Μπαέζ.

ΜΠΑΕΖ: Τώρα, οἱ νέοι τῆς Ἀμερικῆς εἶναι λιγότερο ζωντανοί, φαίνονται σάν κοιμισμένοι, σκέφτονται κυρίως τό δίπλωμά τους, τήν καριέρα τους. Δέν ἀντιδροῦν. Κακό σημάδι. Ὁ φασισμός τοῦ Κάρτερ, τούς βρίσκει πρόθυμους. Αὔριο, θά μπορεῖ νά τούς ἀπευθύνει κανείς τήν ἴδια κατηγορία, ὅπως στούς Γερμανούς μετά τόν Χίτλερ: «Γιατί δέν ἐπαναστατήσατε; Γιατί σιωπήσατε»; Στήν Ἀμερική, ὁ φασισμός, εἶναι τέρας καινούργιο καί ὁρμητικό, πού γεννήθηκε πρόσφατα. Ἀντίθετα, στήν Ἑλλάδα, ἁπλῶς ξαναγιεννιέται, μέ τρόπο ΠΟΛΥ ΑΝΗΣΥΧΗΤΙΚΟ... Δέν πιστεύω ὅτι ἡ κυβέρνηση τοῦ κ. Καραμανλῆ ἄλλαξε τίποτα στή χώρα σας».

Γιά τή στρατευμένη τέχνη

Τώρα, ἀκόμη καί τά «παιδιά τῶν λουλουδιῶν», περνοῦν μιά κρίση. Τό «Γούντστοκ», ἡ πρώτη, ἐκρηκτική της ἐπιτυχία, ἔχει ξεχασθεῖ.

Ἡ Τζόαν Μπαέζ, ἔχει ἀπομείνει ἡ βασίλισσα τοῦ φόλκ, μέ τήν ἴδια φωνή σοπράνο. Τό λεπτό καί λίγο γωνιώδες κορμί, τό ἴδιο θριαμβευτικό χαμόγελο, τήν ἴδια προσήλωση στίς ὄμορφες οὐτοπίες: Τήν παγκόσμια ἀγάπη, τήν ἀδελφοσύνη, ἕναν κόσμο κατοικημένο ἀπό εἰρηνικούς, εὐχαριστημένους ἀνθρώπους, μέ πράσινες κοιλάδες καί μέ ἀρνάκια. Ἀκριβῶς, ὅπως πρίν 18 χρόνια. Τά ὄμορφα, μαῦρα μάτια, πού ἔχει κληρονομήσει ἀπό τόν Μεξικανό πατέρα της, εἶναι ἐλαφρά τονισμένα ἀπό τό μακιγιάζ.

Μέσα στό στούντιο τῆς Νέας Ὑόρκης, ἡ Τζόαν Μπαέζ, κινεῖται μέ σιγουριά καί ἄνεση. Εἶναι ἐπιθετική, μέ τόν ἥσυχο καί ἀκάθεκτο τρόπο, πού εἶχαν οἱ γυναῖκες τῶν πρώτων ἀποίκων, οἱ πρῶτες φεμινίστριες, οἱ ἀκαταπόνητες γυναῖκες - ἱεραπόστολοι.

ΜΠΑΕΖ: Ἔχω ἀλλάξει λίγο, δέν μπορεῖ, παρά νά ἀλλάξει κανείς ὅταν μεγαλώσει.

— Τί πιστεύετε γιά τήν «στρατευμένη τέχνη»;

ΜΠΑΕΖ: Δέν ὑπάρχει τέχνη στρατευμένη, ἀλλά καί δέν ὑπάρχει τέχνη μή στρατευμένη. Ἐξαρτᾶται ἀπό τό τί νόημα δίνει κανείς στή λέξη «στράτευση». Ἄν μέ τή λέξη αὐτή ἐννοοῦμε ὑπακοή σ' ἕνα δόγμα κοινωνικό, ἰδεολογικό, τότε ἡ τέχνη τήν ἀποκρούει. Ἄν μέ τή λέξη αὐτή ἐννοοῦμε μιά πηγαία ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου γιά ἀπόκτηση καί διατήρηση τῆς ἐλευθερίας του, τότε ἡ τέχνη τήν ἀποδέχεται καί τῆς εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητο».

— Οἱ ἐπιτυχίες σας, σᾶς ἔκαναν πλούσια;

ΜΠΑΕΖ: Πιστέψτε με, πώς ὄχι! Κι αὐτό γιατί, ἀπό τή μιά δίνω πολλά κοντσέρτα συμπαράστασης, ἐνῶ ἀπό τήν ἄλλη ἀκούγομαι σέ δίσκους μέ τραγούδια πολιτικοῦ περιεχομένου, πού δέν εἶναι ἐμπορικά. Σέ διαβεβαιώνω, ὅμως, ὅτι ποτέ δέν εἶδα τήν τέχνη σάν μέσο πλουτισμοῦ. Πολλοί μέ εἰρωνεύονται γι' αὐτή μου τήν ἀντίληψη, μά ἐγώ οὔτε πικραίνομαι οὔτε μετανοιώνω.

Θά παλεύω πάντα ἐνάντια στή βία

Θέλησα νά μάθω ποιός εἶναι ὁ λόγος, πού τήν ἀνάγκασε, σάν καλλιτέχνιδα, νά πάρει τίς θέσεις καί τίς ἀρχές πού πιστεύει.

ΜΠΑΕΖ: Εἶναι πολύ ἁπλό. Δέν ἔχεις παρά νά κυττάξεις τί γίνεται γύρω σου, σ' ὅλο τόν κόσμο, αὐτή τή στιγμή. Ἄς πάρουμε σάν παράδειγμα τή Χιλή, τήν Ἀργεντινή ἤ τήν Βραζιλία. Μήν νομίζεις ὅτι φιλοδοξῶ νά ἀποκτήσω τή φήμη τῆς φιλάνθρωπης. Νά γίνω μιά καινούργια Ἐλεονώρα Ρούσβελτ. Νομίζω, πώς ἔχω ὑποχρέωση νά βρίσκομαι πάντα στή πρώτη γραμμή, νά παλεύω πάντα ἐνάντια στή βία, ὅπου καί ἄν ἐμφανίζεται. Ἐνάντια στήν κατάχρηση τῆς ἐξουσίας. Καί θά εἶμαι πάντα στό πλευρό τῶν ταπεινῶν καί τῶν καταφρονεμένων.

— Ὑπάρχουν ἄνθρωποι πού ἐνδιαφέρονται γιά τήν πολιτική, ὑπάρχουν κι ἐκεῖνοι πού ἀδιαφοροῦν γιά τήν πολιτική. Αὐτούς τούς δεύτερους, θά μποροῦσε νά τούς κατηγορήσει κανείς ὅτι δέν κρατοῦν μιά σωστή στάση ζωῆς;

ΜΠΑΕΖ: Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουν δίκιο. Ἐγώ νομίζω ὅτι δέν ὑπάρχει κανείς ἄνθρωπος ἀπολιτικός! Διότι αὐτοί ἀκριβῶς πού εἶναι ἀπολιτικοί, ἔχουν μιά πολιτική στάση καί βοηθοῦν μ' αὐτή μιά παράταξη ἤ δέν βοηθοῦν μιάν ἄλλη. Ἄρα, ἔχουν μιά πολιτική στάση, καί μάλιστα τήν πιό ἐπικίνδυνη!»

Ἡ Τζόαν Μπαέζ ἐξακολουθεῖ νά μιλάει καί νά λέει τά νέα τοῦ γιοῦ της, τοῦ Γκάμπριελ Ἐελ, ἐπίσης τρυφεροῦ καί ἀθώου συμβόλου: Συμβόλου τῆς νέας Ἀμερικῆς, τῆς Ἀμερικῆς ἐκείνης, στήν ὁποία ἡ Τζόαν Μπαέζ, παρ' ὅλες τίς ἀπογοητευτικές ἐμπειρίες, ἐξακολουθεῖ πάντοτε νά πιστεύει.

Ντίσκο: «Ἔκφραση» ὅλων τῶν στοιχείων τῆς νέας κοινωνίας

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Φεβρουάριος.—

Ο ΡΥΘΜΟΣ εἶναι γρήγορος ὅσο ποτέ. Τό τέμπο εἶναι στήν κυριολεξία καλπασμός. Οἱ χορευτές στροβιλίζονται καί πηδοῦν σάν ἀκρίδες, ἀλλά γλιστροῦν, τεντώνονται καί αἰωροῦνται μέ τή χάρη καί τά κουνιστά ὀπίσθια τῶν Λατίνων ἐραστῶν. Ὑποτίθεται ὅτι ἀγγίζονται, ἀλλά μόλις μιά ἰδέα, καί ὕστερα ἀπομακρύνονται ξανά. Ὁ χορός μπορεῖ νά μή φέρνει καρδιακή προσβολή, ἀλλά σίγουρα φέρνει κουραστικές νύχτες, ἡμέρες γεμάτες ζαλάδα καί τό ἐπίμονο συναίσθημα ὅτι δέν μπορεῖ κανείς νά καθαρίσει τό μυαλό του ἀπ' αὐτό τό ἐπίμονο καί ἐκκωφαντικό τά—τά—τούμ. Τό ὄνομα αὐτῆς τῆς τελευταίας χορευτικῆς ἐπιδημίας εἶναι «ντίσκο».

Δέν χρειάζεται νά ἔχει κανείς θερμόμετρο γιά νά καταλάβει ὅτι ὑπάρχει πυρετός. Ὑπάρχουν σήμερα πάνω ἀπό 10.000 ντισκοτέκ στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Οἱ Ἀμερικανοί πού βγῆκαν πέρυσι μιά φορά τουλάχιστον σέ πίστα ντίσκο, ἦταν, οὔτε λίγοι οὔτε πολλοί, 37 ἑκατομμύρια. Οἱ συνολικές εἰσπράξεις τήν πρώτη μεγάλη σαιζόν αὐτῆς τῆς καινούργιας μορφῆς ἐπιχειρήσεως ἦταν πάνω ἀπό τέσσερα δισεκατομμύρια δολλάρια, ἴση δηλαδή μέ τό ἕνα τρίτο τῶν συνολικῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τῆς βιομηχανίας δίσκων καί τῆς κινηματογραφικῆς μαζί.

Τά μέσα Σεπτεμβρίου τέσσερις ἀπό τίς 10 μεγάλες ἐπιτυχίες ἦταν τραγούδια τῶν ντίσκο καί ἀπό τίς 40 συνολικά ἐπιτυχίες μεγάλο μέρος εἴτε ἦταν μουσική ντίσκο εἴτε ἔδειχνε ἐπίδραση ἀπό τόν ρυθμό του καί τό στύλ του.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὅλο καί καινούργιες ντίσκο ἀνοίγουν, μέ τόν ἀπίστευτο ρυθμό τῶν 20 τήν ἑβδομάδα. Σημάδι τῆς τεράστιας ἀποδοτικότητας αὐτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων εἶναι τά μυθώδη ποσά πού ξοδεύονται γιά τό στήσιμο καί τή διακόσμησή τους, ἀντάξια στήν πολυτέλεια καί τόν πλοῦτο τους μέ τά κινηματογραφικά παλάτια τῆς δεκαετίας τοῦ '20, μέ κόστος ὡς τρία ἑκατομμύρια δολλάρια.

Οἱ ντίσκο ἔχουν γίνει ἡ δημοφιλέστερη μορφή ζωντανῆς διασκεδάσεως καί συλλογικῆς κουλτούρας. Καμιά ἄλλη μορφή ψυχαγωγίας δέν ἀναμιγνύει τόσο τέλεια ὅλα τά στοιχεῖα τῆς καινούργιας κοινωνίας τοῦ αἰώνα μας. Στήν ἐποχή μας ὅπου ἡ ἐξωτερική ἐμφάνιση καί κατάσταση ἔχουν ἀποκτήσει παθολογική σχεδόν σημασία, ἡ ντίσκο εἶναι ἡ ἰδεώδης ἀρένα γιά τήν ἄσκηση καί τήν ἐπίδειξη αὐτῶν τῶν καλοθρεμμένων καί γυμνασμένων σωμάτων. Στήν ἐποχή μας ὅπου τό ντύσιμο καί ἡ ἔξοδος ἔχουν γίνει πάλι τοῦ συρμοῦ, ἡ ντίσκο προσφέρει τήν ἐντυπωσιακή ἀλλαγή ἀπό τήν κουρασμένη ἀτμόσφαιρα τῶν παλαιομοδίτικων ναϊτκλάμπ καί τῶν μπάρ γιά μοναχικούς ἀνθρώπους. Ἀκόμη σημαντικότερο εἶναι ὅτι τώρα ὅπου μιά καινούργια γενιά φτάνει στήν ὡριμότητα ἀνυπομονώντ - νά δώσει τό «παρών» της σέ κάποια σκηνή ἐξίσου συμβολική μέ τίς συναυλίες ρόκ γιά τούς μεγαλύτερους ἀδελφούς καί τίς ἀδελφές τους, ἡ ντίσκο προσφέρεται θαυμάσια γι' αὐτόν τόν σκοπό. Ταυτόχρονα, γιά τά περισσότερα παιδιά ἡ ντίσκο εἶναι μιά εὐκαιρία πολύ πιό ἐνδιαφέρουσα καί συναρπαστική ἀπό ὅ,τιδήποτε ἄλλο θά εἶχαν πιθανότητες νά βροῦν στόν πραγματικό κόσμο.

Μακριά ἀπό τό νά ἰσοπεδώνει τούς ἀνθρώπους ὅπως ἔκανε τό ρόκ, ὁ κόσμος τῆς ντίσκο ἀντικατοπτρίζει παντοῦ τήν ἀρχή τῶν κοινωνικῶν διακρίσεων. Οἱ ἄνθρωποι θέλουν νά διασκεδάζουν συντροφιά μέ τούς ὁμοίους τους καί ἀποκλείουν τούς ξένους. Στή Νέα Ὑόρκη, ὅπου ὑπάρχουν σήμερα πάνω ἀπό 1.500 ντισκοτέκ, βρίσκουμε ντίσκο γιά φυσιολογικούς ἀνθρώπους καί γιά ὁμοφυλόφιλους, γιά μαύρους καί γιά ἰσπανογενεῖς, γιά πλούσιους μεσήλικες τουρίστες καί γιά νεαρούς ἀπό τίς φτωχογειτονιές.

Γιά τούς κοσμικούς, τό ἐπίκεντρο τῆς κοινωνικῆς ζωῆς εἶναι τό Στούντιο 54 τῆς Νέας Ὑόρκης, ἡ μεγαλύτερη ντίσκο τοῦ κόσμου. Δέν εἶναι ὅμως εὔκολο νά μπεῖ κανείς σ' αὐτό τό ἀπέραντο ἄντρο τῆς ἔξαλλης πολυτέλειας. Οἱ προϋποθέσεις γιά τήν εἴσοδο εἶναι πολλές, μέ πρώτη καί καλύτερη τό κατάλληλο ντύσιμο, πού ὡστόσο δέν εἶναι ἀπαραιτήτως τό παραδοσιακό κλασικό βραδινό ντύσιμο.

Τό Στούντιο 54 εἶναι ἰδιωτική λέσχη, καί μάλιστα τόσο ἀποκλειστική ὥστε μερικές φορές δέν δέχεται οὔτε τά μέλη του. Τό μεγάλο μυστικό τῆς ἐπιτυχίας του εἶναι ὁ ἄκρατος σνομπισμός του. Τά προνομιοῦχα ἀφεντικά του αἰσθάνονται ὅτι εἶναι δεμένα μέ τίς μεγάλες διασημότητες τοῦ εἴδους, ὅπως ὁ Ἄντυ (Γουώρχολλ), ἡ Λίζα (Μινέλλι), ὁ Χάλστον (Χάλστον), ἡ Μάργκαρετ (Τρυντώ), ἡ Μπλάνκα (Τζάγκερ), ἡ Ἐίζαμπεθ (Τέηλορ) καί ὁ Τροῦμαν (Καπότε). Κατάμεστο ἀπό διασημότητες πολιορκούμενες ἀπό τούς παπαράτσι καί ἀπό τίς ὑπάρξεις τῆς νύχτας μέ τήν ὡραιότερη ἐμφάνιση καί τό πιό μοντέρνο ντύσιμο, ἤ γδύσιμο, τό κλάμπ μοιάζει μέ ψυχεδελικό Πέητον Πλέης.

Τά κέρδη πού μπορεῖ νά ἀποκομίσει μιά ντίσκο στήν καλή ἐποχή της εἶναι τεράστια. Μέ τά ἀπαραίτητα κεφάλαια, μιά ντίσκο μέ πολυτελή ἐμφάνιση καί μέ ἄρτιο ἐξοπλισμό μπορεῖ νά στηθεῖ σχεδόν ὁπουδήποτε. Ἅπαξ καί ἀνοίξουν οἱ πόρτες της, ἡ ἐπιχείρηση λειτουργεῖ μόνη της. Μέ δυό ἀνθρώπους στήν πόρτα, μέ δυό ἀκόμη στόν θάλαμο ἐλέγχου, μέ μερικούς στό μπάρ, μέ κανα - δυό ἀκόμη ἐδῶ κι ἐκεῖ καί μέ ἕναν διευθυντή, ἡ ντίσκο μπορεῖ νά ψυχαγωγεῖ κάθε βράδυ χιλιάδες ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι πληρώνουν γιά δικαίωμα εἰσόδου 20 δολλάρια, καί χώρια ὅ,τι θά πιοῦν ἤ θά φάνε. Τό μεγάλο θέλγητρο τῆς ντίσκο, ἡ μουσική, δέν κοστίζει τίποτα σχεδόν στή διεύθυνση. Τούς δίσκους τούς προσφέρουν δωρεάν οἱ ἑταιρίες μέ τήν ἐλπίδα ὅτι οἱ ντίσκο - τζόκεϋ θά τούς προβάλουν καί θά κάνουν τό κοινό νά τούς ἀγοράσει, ὅταν, ὕστερα ἀπό κάνα μήνα, θά ἐμφανιστοῦν στά καταστήματα.

Ἡ ρύθμιση αὐτή ἐξυπηρετεῖ τούς ἐπιχειρηματίες τῶν ντίσκο, ἀλλά καί τούς πελάτες, γιατί μειώνει τά ἔξοδα τῆς «ἐξόδου». Ἀκόμη καί οἱ ἀκριβότερες ντισκοτέκ εἶναι ἀρκετά φτηνότερες ἀπό τό ἀντίστοιχο ἑστιατόριο ἤ νάιτ - κλάμπ. Ἐπιπλέον, ἡ κονσερβαρισμένη μουσική εἶναι ἀπείρως ἀνώτερη ἀπ' αὐτήν πού θά μποροῦσε νά προσφέρει ἡ ζωντανή ὀρχήστρα.

Ἡ σύγχρονη μουσική εἶναι τόσο ἀπόλυτα προϊόν τοῦ στούντιο ἠχογραφήσεως ὥστε ἀκόμη καί οἱ διάσημες ὀρχῆστρες ρόκ, ὅταν παίζουν μπροστά σέ ἀκροατήριο, μόνο ὠχρές ἀπομιμήσεις τῶν γνωστῶν ἐπιτυχιῶν τους μποροῦν νά προσφέρουν.

Ὁ ἦχος στή ντίσκο εἶναι πολύ πιό ἐπεξεργασμένος ἀπό τό συνηθισμένο ρόκ καί πέρα γιά πέρα τεχνητός.

Γιατί ἡ ντίσκο ἔχει καταλάβει τούς πάντες μέ τόση μανία; Ἡ ἁπλούστερη ἀπάντηση θά ἦταν νά ἐξετάσουμε τόν μύθο πού βρίσκεται κάτω ἀπό αὐτήν καί πού τόν ἐξέθεσε λαμπρά ἡ ταινία «Πυρετός τό Σαββατόβραδο». Μέ τήν πρώτη ματιά ἡ ταινία αὐτή δέν φαίνεται νά διαφέρει ἰδιαίτερα ἀπό πολλές ἄλλες χολυγουντιανές ταινίες πού ὁ πρωταγωνιστής τους εἶναι ἕνα παρεξηγημένο παιδί ἀπό κατώτερη κοινωνική τάξη, τό ὁποῖο βγαίνει στόν μόνο κόσμο πού τό ἀναγνωρίζει καί γίνεται τοπικός ἥρωας. Καί ὅμως, ἄν ἐξετάσουμε τήν ταινία προσεκτικότερα, βλέπουμε στόν πυρήνα της μιά μᾶλλον διαφορετική καί πολύ πιό σύγχρονη ἐκδοχή τοῦ νεαροῦ μοναχικοῦ ἥρωα, ὅπως τόν εἶχαν παραστήσει στίς ταινίες τῆς προπερασμένης δεκαετίας ὁ Μάρλον Μπράντο ὁ Τζέημς Ντήν ἤ ὁ Μοντγκόμερυ Κλίφτ.

Ὁ ἥρωας τοῦ Τραβόλτα εἶναι αὐτή ἡ ἀρχετυπική σύγχρονη μορφή τοῦ ἡμισυνειδητοῦ ἀλλά ἐνστικτωδῶς ὀργανωμένου ναρκισσευόμενου. Οἱ πρόγονοί του δέν ἀνήκουν στήν ὀθόνη ἀλλά στούς ὑπερβολικά ἐπιδεικτικούς καί χαρισματικούς ἥρωες τῆς ἐποχῆς τοῦ ρόκ. Ὅπως καί ὁ κλασικός ἥρωας τοῦ ρόκ, ὁ Ἔλβις Πρίσλεϋ λόγου χάρη, ὁ ἥρωας τοῦτος παλεύει γιά νά αὐτοεπιβεβαιωθεῖ ὄχι στόν κόσμο τῆς πραγματικῆς δυνάμεως καί τοῦ κινδύνου ἀλλά ἕνα βῆμα πέρα ἀπό τήν πραγματικότητα, στόν κόσμο τῆς παραστάσεως. Τό γεγονός ὅτι ἡ παράσταση γίνεται μέ τή βουβή γλώσσα τοῦ χοροῦ καί ὄχι μέ τό μουσικό ὄργανο ἤ τό τραγούδι, εἶναι ἐνδεικτικό γιά τήν κατάσταση ὅπου βρίσκεται σήμερα μεγάλο μέρος τῆς νεανικῆς κουλτούρας: ἀποξενώνεται ὅλο καί πιό πολύ ἀπό τή γλώσσα, πλησιάζει στή μηχανή καί εἶναι πέρα γιά πέρα προσκολλημένη στό σῶμα ὅπως τό μεταμορφώνουν τά φῶτα τῆς σκηνῆς καί τό μετατρέπουν στήν περίλαμπρη εἰκόνα τοῦ σουπερστάρ.

ALBERT GOLDMAN

πού ξανακούστηκε εκπτώσεις μέχρι 52%
1-20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

BSR ROTEL Tronic's
18.900 ~~31.900~~
ΕΝΙΣΧΥΤΗΣ ROTEL RA 211 2 × 20 WATT RMS 11.800
ΠΙΚΑΠ BSR Mc Donald P173 ΑΥΤΟΜΑΤΟ 7.200
ΚΕΦΑΛΗ ADC QLM 30 MK11 Μαγνητική 900
ΗΧΕΙΑ TRONICS SP 200-40 WATT. RMS 12.000
~~31.900~~
ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ: 18.900
ΔΙΑΚ/ΣΜΟΣ: ΠΡΟΚ. 7.900, 10 ΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ 1.500 ΔΡΧ.

ΔΩΡΟ
ΚΑΘΑΡΙΣΤΗΚΟ. ΠΙΚ. ΑΠ ΑΜ 4Χ
ΑΚΟΥΣΤΙΚΑ SOUND MD 802 A.

KENWOOD KLH PIONEER
28.900 ~~39.400~~
ΕΝΙΣΧΥΤΗΣ: KENWOOD KA 3700 2 × 25 WATT RMS 13.700
ΠΙΚ ΑΠ PIONEER PL 512 MANUAL (ME IMANTA) 12.500
ΚΕΦΑΛΗ STANTON 500A ΜΑΓΝΗΤΙΚΗ 1.200
ΗΧΕΙΑ KLH 300-50 WATT RMS 12.000
~~39.400~~
ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ: 28.900
ΔΙΑΚ/ΣΜΟΣ: ΠΡΟΚ. 9.900, 10 ΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ 2.350 ΔΡΧ.

ΔΩΡΟ
ΚΑΘΑΡΙΣΤΗΚΟ. ΠΙΚ. ΑΠ ΑΜ 4Χ
ΑΚΟΥΣΤΙΚΑ SOUND MD 802 A.

YAMAHA Garrard BOSE (CAPELLA)
32.900 ~~47.400~~
ΡΑΔ/ΤΗΣ YAMAHA 200E 2 × 15 WATT RMS 21.000
ΠΙΚ ΑΠ GARRARD SP 25 MK11 ΑΥΤΟΜΑΤΟ 9.900
ΚΕΦΑΛΗ SHURE M70B ΜΑΓΝΗΤΙΚΗ 700
ΗΧΕΙΑ BOSE CAPELLA 40 WATT RMS 15.800
~~47.400~~
ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ: 32.900
ΔΙΑΚ/ΣΜΟΣ: ΠΡΙΚ. 11.900, 10 ΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ 2.590 ΔΡΧ.

ΔΩΡΟ
ΚΑΘΑΡΙΣΤΗΚΟ. ΠΙΚ. ΑΠ ΑΜ 4Χ
ΑΚΟΥΣΤΙΚΑ SOUND MD 802 A.

PIONEER Tronic's KENWOOD
40.900 ~~57.700~~
ΡΑΔ/ΤΗΣ KENWOOD KR 3090 2 × 25 WATT RMS 27.200
ΠΙΚ ΑΠ PIONEER PL 512 MANUAL (ME IMANTA) 12.500
ΚΕΦΑΛΗ STANTON 500A ΜΑΓΝΗΤΙΚΗ 1.200
ΗΧΕΙΑ TRONICS A 50 WATT RMS 16.800
~~57.700~~
ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ: 40.900
ΔΙΑ/ΣΜΟΣ: ΠΡΟΚ. 14.900, 10 ΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ 3.150 ΔΡΧ.

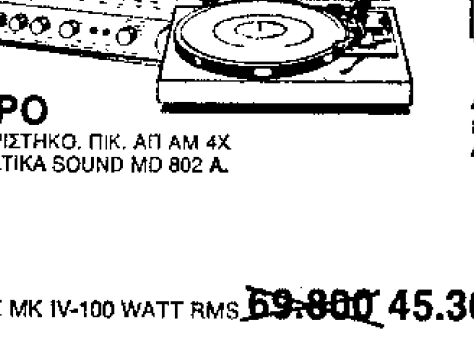

ΔΩΡΟ
ΚΑΘΑΡΙΣΤΗΚΟ. ΠΙΚ. ΑΠ ΑΜ 4Χ
ΑΚΟΥΣΤΙΚΑ SOUND MD 802 A.

SETTON KENWOOD BOSE (CAPELLA)
44.900 ~~63.500~~
ΕΝΙΣΧΥΤΗΣ KENWOOD KA 5.700 2 × 40 WATT RMS 21.600
ΠΙΚ ΑΠ SETTON TS 11 ΗΜΙΑΥΤΟΜΑΤΟ 17.900
ΚΕΦΑΛΗ SETTON ΜΑΓΝΗΤΙΚΗ 1.200
ΗΧΕΙΑ BOSE CAPELLA 50-50 WATT RMS 22.800
~~63.500~~
ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ: 44.900
ΔΙΑ/ΣΜΟΣ: ΠΡΟΚ. 17.900, ΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ 3.280 ΔΡΧ.

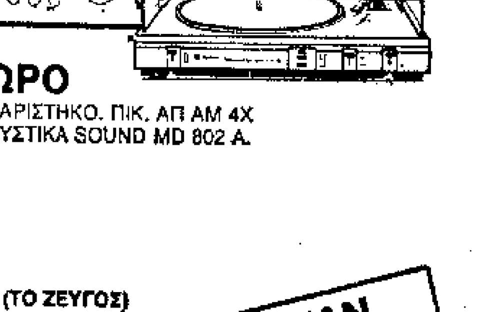

ΔΩΡΟ
ΚΑΘΑΡΙΣΤΗΚΟ. ΠΙΚ. ΑΠ ΑΜ 4Χ
ΑΚΟΥΣΤΙΚΑ SOUND MD 802 A.

ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚΠΤΩΣΕΩΝ ΜΑΣ

ΠΙΚ ΑΠ KLH TEN (ΑΜΕΡΙΚΗΣ) ΜΕ ΙΜΑΝΤΑ, ΚΕΦΑΛΗ STANTON 500E ~~18.400~~ 8.800
ΠΙΚ ΑΠ ONKYO SP 60A ~~14.800~~ 8.800
ΠΙΚ ΑΠ PE 3048, ΚΕΦΑΛΗ SHURE 95G ~~15.800~~ 10.900
ΠΙΚ ΑΠ BIC 980, ΚΕΦΑΛΗ EMPIRE 2000 ~~18.300~~ 12.400
ΕΝΙΣΧΥΤΗΣ WEGA V 3840 2 × 20 WATT RMS ~~17.400~~ 11.800
ΕΝΙΣΧΥΤΗΣ SU 2400 2 × 20 WATT RMS ~~12.000~~ 7.900
ΕΝΙΣΧΥΤΗΣ ROTEL RA812 2 × 45 WATT RMS ~~28.500~~ 20.300
ΕΝΙΣΧΥΤΗΣ ROTEL RA312 2 × 20 WATT RMS ~~14.800~~ 9.900
ΡΑΔ/ΤΗΣ ONKYO TX330 2 × 25 WATT RMS ~~22.800~~ 14.800
ΡΑΔ/ΤΗΣ ROTEL RX802 2 × 75 WATT RMS ~~52.000~~ 35.900
ΗΧΕΙΑ ONKYO SC 401-30 WATT RMS ~~14.800~~ 8.800 (ΤΟ ΖΕΥΓΟΣ)
ΗΧΕΙΑ KLH 100-50 WATT RMS ~~12.000~~ 8.100 (ΤΟ ΖΕΥΓΟΣ)
ΗΧΕΙΑ KLH CL4-150 WATT RMS ~~48.800~~ 33.900 (ΤΟ ΖΕΥΓΟΣ)
ΗΧΕΙΑ AMPEX MK IV-100 WATT RMS ~~69.800~~ 45.300 (ΤΟ ΖΕΥΓΟΣ)
ΡΑΔ/ΤΗΣ MARC 2 × 20 WATT RMS AM-FM-SWI-SWII ~~19.800~~ 13.800
ΚΑΣ/ΦΩΝΟ MARC ΕΜΠΡΟΣΘΙΑΣ ΦΟΡΤΗΣΕΩΣ ~~17.800~~ 12.800
ΚΑΣ/ΦΩΝΟ WEGA 3941 ~~26.200~~ 18.500
SYLVANO ΦΟΡΗΤΟ STEREO ΡΑΔΙΟΚΑΣΕΤΟΦΩΝΟ AM-FM ΜΠΑΤΑΡΙΑΣ-ΡΕΥΜΑΤΟΣ ~~19.300~~ 12.900
BIGSTON ΦΟΡΗΤΟ ΡΑΔΙΟΚΑΣΕΤΟΦΩΝΟ ΜΟΝΟ AM-FM ΜΠΑΤΑΡΙΑΣ ΡΕΥΜΑΤΟΣ ~~10.000~~ 6.800

ΔΩΡΕΑΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
DISCOPHILE 2 ΧΡΟΝΙΑ ΕΓΓΥΗΣΗ

ο σίγουρος ήχος
DISCOPHILE
DISCOPHILE 1 Άμερικής 15 - τηλ. 36.25.089
DISCOPHILE 2 Γ' Σεπτεμβρίου 166 - τηλ. 86.15.366
ΤΕΧΝΙΚΗ

ΣΧΟΛΗ ΧΟΡΟΥ
ΠΟΠΗΣ ΚΡΕΜΜΥΔΑ
Ἱπποκράτους 6. Τηλ. 34.51.411
ΜΟΝΤΕΡΝΟΙ ΧΟΡΟΙ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ Κ.Λ.Π.
Διδάσκονται εἰς τήν Σχολήν παραδίδονται καί μαθήματα κατ' οἶκον.